

Provinciale Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

2004001799

sg

Onderwerp
Toezichtbrief

In mijn brief van 17 december 2003, kenmerk IFLO2003/85604, over de begroting 2004 heb ik bepaald dat de repressieve toezichtvorm op uw provincie van toepassing is. Dat betekent dat de begroting in hoofdlijnen voldoet aan de daaraan te stellen eisen van wet- en regelgeving. In aansluiting op die brief besteed ik thans aandacht aan de overige toezichtbevindingen. Het gaat hierbij om nog resterende aandachts- en mogelijke verbeterpunten, die reeds ambtelijk met uw provincie zijn besproken. In dit ambtelijk overleg heeft ook afstemming plaatsgevonden over de aan deze brief ten grondslag liggende feiten. In deze brief ga ik allereerst in op het algemene beeld van de begroting 2004 waaronder een reactie op de paragrafen. Vervolgens ga ik in op de uitkomsten van de variabele onderzoeken van het toezicht (weerstandsvermogen en staatssteun als aspect daarvan en de verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland).

Begroting 2004

De begroting 2004 is de eerste begroting die is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ik constateer dat u er in geslaagd bent de begroting al in het eerste jaar na inwerkingtreding daarvan conform de ingrijpend gewijzigde regelgeving op te stellen.

Daarnaast vraag ik uw aandacht voor een aantal conclusies na toetsing van de paragrafen aan de hand van het Gemeenschappelijk Minimum Beleidskader Toezicht van 5 juni 2003. De paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" geeft bijvoorbeeld nog geen direct inzicht in het na te streven ambitieniveau en het totaalbedrag aan onderhoud en de vertaling daarvan in de begroting. Daarnaast wordt in de paragraaf "bedrijfsvoering" nog geen expliciete koppeling met de programma's gelegd en ontbreken in de paragraaf "verbonden partijen" de kritische succesfactoren. Ik verneem graag of u voornemens bent die punten te betrekken bij de verdere ontwikkeling van de paragrafen in de begroting 2005.

Datum
16 februari 2004

Ons kenmerk
IFLO2004/54733

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Inlichtingen
R.J.M. Brinkman
T (070) 426 6267
F (070) 426 7555

Uw kenmerk

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen
3

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Datum
16 februari 2004

Ons kenmerk
IFLO2004/54733

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
2 van 3

Uitkomsten van de variabele onderdelen van het toezicht

Zoals al eerder in mijn brief van 13 oktober 2003, kenmerk IFLO2003/77186, is aangegeven, is er in mijn toezichtprogramma ook een tweetal variabele onderdelen opgenomen, namelijk weerstandsvermogen (en staatssteun als aspect daarvan) en verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland. In het navolgende ga ik nader op de uitkomsten van die twee onderdelen in.

Weerstandsvermogen

In het bestuurlijk overleg dat ik 5 juni 2003 met de provincies heb gehad, is afgesproken dat in het toezicht ten aanzien van provincies en gemeenten in 2003/2004 bijzondere aandacht wordt besteed aan weerstandsvermogen en staatssteun als aspect daarvan. In het Vakberaad Gemeentefinanciën, waaraan ook de toezichthouder van mijn ministerie deelneemt, is afgesproken dat over de resultaten van dit onderzoek een gezamenlijke rapportage uitgebracht zal worden. Het gaat hier om een onderzoek naar voornamelijk kwalitatieve aspecten waarvoor door de toezichthouders een aantal toetspunten voor zowel de weerstandscapaciteit als de risico's is opgesteld. De resultaten van dit onderzoek bij alle provincies zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze brief. Hieruit blijkt onder andere dat u aan een aantal toetspunten wel aandacht besteedt in de nota van aanbidding, maar niet in de paragraaf "weerstandsvormogen" zelf. Voor het totaalbeeld lijkt het mij zinvol om in de paragraaf "weerstandsvormogen" daar op enigerlei wijze ook aandacht aan te besteden. Graag verneem ik van u of u dit volgende jaar gaat doen en welke overwegingen u daarbij heeft.

De essentie van de paragraaf weerstandsvermogen is dat er een relatie wordt aangegeven tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Ik constateer dat deze relatie in de paragraaf is aangegeven. U hebt er vooralsnog niet voor gekozen te komen tot een kwantitatieve schatting van de risico's en de daarvoor benodigde weerstandscapaciteit. Ik verzoek u de mogelijkheden na te gaan om te komen tot een kwantitatieve benadering, zoals de provincies Groningen en Noord-Holland. Graag verneem ik van u welke plannen en overwegingen u hebt ten aanzien van toepassing van een kwantitatieve benadering.

Ook deze paragraaf is getoetst aan een aantal punten dat genoemd is in het Gemeenschappelijk Minimum Beleidskader Toezicht van 5 juni 2003. Het resultaat daarvan is ook in bijlage 1 opgenomen. Hieruit blijkt dat u in deze paragraaf geen aandacht heeft besteed aan voorzieningen, staatssteun, bedrijfsvoering, financiering en eventuele positieve risico's. Ten aanzien van de risico's bij de bedrijfsvoering en financiering heb ik geconstateerd dat u daarop in de desbetreffende paragrafen ingaat. Om een goed beeld te hebben van alle financiële risico's lijkt het mij zinvol om in de paragraaf "weerstandsvormogen" daar op enigerlei wijze ook aandacht aan te besteden. Graag verneem ik van u of

Datum
16 februari 2004

Ons kenmerk
IFLO2004/54733

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
3 van 3

u deze aspecten volgend jaar in de paragraaf weerstandsvermogen gaat meenemen en welke overwegingen u daarbij heeft.

Evenementenbeleid

In het kader van mijn onderzoek bij de provincies naar de verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland heb ik ook een aantal toetspunten opgesteld. In de in het voorjaar 2003 gehouden werkbezoeken aan de hoofden financiën is de provincies verzocht deze toetspunten/vragen te beantwoorden en zijn de achtergronden van dit onderzoek toegelicht.

De verkregen antwoorden op de toetspunten/vragen, conclusies en een toelichting op de achtergrond van dit onderzoek zijn opgenomen in bijlage 2. Dit onderzoek heeft als doel om door vergelijking van verbeteracties tussen provincies, het leerproces te ondersteunen en zodoende eventuele verdere verbeteringen te stimuleren.

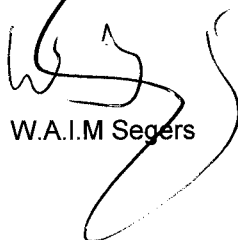
Ik constateer dat uw provincie evenals negen andere provincies een onderzoek had ingesteld (mede) naar aanleiding van de ervaringen met het evenementenbeleid in Gelderland. Op basis van de door uw provincie verstrekte gegevens concludeer ik dat op alle 23 aspecten verbetermaatregelen zijn ingezet. Het gaat hierbij onder meer om verbetermaatregelen ter ondersteuning van uw controlerende taak. Graag verneem ik van u of u vindt dat nog verdere verbetermaatregelen moeten worden ingezet. Hierbij zou ik graag willen wijzen op afzonderlijk in de tekst aangegeven voorbeelden van potentieel goede benaderingen van de diverse provincies.

Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 mei 2004 uw reactie op het gestelde in deze brief.

Een afschrift van deze brief heb ik aan Gedeputeerde Staten gezonden. Hierbij treft u een afschrift aan van de brief die ik heden aan Gedeputeerde Staten heb gezonden.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
voor deze,
het hoofd van de Inspectie Financiën
Lokale en provinciale Overheden,

W.A.I.M Segers

Overzicht paragraaf weerstandsvermogen

Conclusies op hoofdlijnen

Alle provincies hebben voldaan aan de verplichting om aan de begroting voor het jaar 2004 een paragraaf “weerstandsvermogen” toe te voegen. In de meeste gevallen is in die paragraaf wel een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, alsmede een opsomming van risico's opgenomen (waarbij t.a.v. risico's veelal niet duidelijk is of er sprake is van volledige opsomming). Uit het ingestelde onderzoek blijkt echter dat bij het merendeel van de provincies aan de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's nog te weinig aandacht wordt besteed. Daarbij kan worden geconstateerd dat de meeste provincies nog niet gekozen hebben voor het in kwantitatieve grootheden afzetten van de weerstandscapaciteit tegen de gesignaleerde risico's. In de desbetreffende toezichtbrieven is steeds de vraag opgenomen of de ervaringen van twee provincies (Groningen en Noord-Holland) die reeds een kwantitatieve benadering van de geïnventariseerde risico's hanteren, ook voor andere provincies aanleiding kan zijn om in de toekomst tot een meer kwantitatieve benadering – en daarmee tot een meer bruikbare positie voor een reële bepaling van het weerstandsvermogen van de provincies – over te gaan.

Opvallend is dat in de paragraaf weerstandsvermogen bij geen enkele provincie aandacht is besteed aan staatssteun. In het algemeen geldt toch dat steeds nagegaan dient te worden welke risico's zijn verbonden aan de steunverlening en hoe financiële tegenslagen van welke aard dan ook weer door kunnen werken naar andere partijen. In het bijzonder dient hierbij aandacht te zijn voor vormen van steunverlening waarbij terugbetaling wordt verwacht van de steun of waarbij garant wordt gestaan. Bij het verstrekken van leningen, leningsgaranties, kredieten en dergelijke is er altijd het risico dat de ontvangende partij om welke reden dan ook niet in staat is om over te gaan tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling. Afhankelijk van de aard en omvang van de risico's, zou een en ander zichtbaar gemaakt moeten worden in de paragraaf weerstandsvermogen.

Paragraaf weerstandsvermogen getoetst aan het GMBK

	Paragraaf weerstandsvermogen getoetst aan het GMBK	Voltoet de paragraaf Weerstandsvermogen aan het toetsingskader zoals opgenomen in het GMBK?
Drenthe	Niet helemaal	Geen kwantificering van de risico's. Geen aandacht voor risico's financiering en bedrijfsvoering.
Flevoland	Niet helemaal	Geen aandacht geschonken aan risico's van verbonden partijen. Geen kwantificering van de risico's.
Fryslân	Niet helemaal	Er is geen onderscheid in structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Er is geen relatie tussen weerstandscapaciteit en risico's.
Gelderland	Niet helemaal	Er is geen onderscheid in structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Geen aandacht voor risicomanagement.
Groningen	Niet helemaal	Is vooral een risicoparagraaf volgens CV 95. Over weerstandscapaciteit wordt nauwelijks iets vermeld. In 2003 is nota weerstandsvermogen actualiseerd, maar deze voldoet nog niet aan BBV.
Limburg	Niet helemaal	Er wordt geen aandacht geschonken aan risicomanagement, risico's van verbonden partijen en achterstallig onderhoud. Relatie risico en weerstandscapaciteit ontbreekt. Rente wordt bijgeschreven.
Noord-Brabant	Niet helemaal	Geen aandacht voor risicomanagement. Relatie weerstandscapaciteit en risico's ontbreekt nog.
Noord-Holland	Ja	
Overijssel	Niet helemaal	Geen aandacht voor risicomanagement en aan risico's van verbonden partijen en bedrijfsvoering. Relatie risico's en weerstandscapaciteit ontbreekt. Geen enkele aandacht voor weerstandscapaciteit.
Utrecht	Niet helemaal	Geen aandacht voor risicomanagement en voor risico's in de bedrijfsvoering. Relatie risico's en weerstandscapaciteit ontbreekt. Geen enkele aandacht voor weerstandscapaciteit.
Zeeland	Niet helemaal	Geen aandacht voor risicomanagement.
Zuid-Holland	Niet helemaal	Geen aandacht voor risicomanagement en voor risico's van verbonden partijen en bedrijfsvoering. Relatie risico's en weerstandscapaciteit ontbreekt. Geen enkele aandacht voor weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit (toetspunten BZK en provincies als onderdeel gemeenschappelijk variabel onderwerp)

	is aandacht besteed aan de alg. reserve de algemene grondexploitatie, al dan niet als onderdeel v/d alg. reserve?	is aandacht besteed aan de bestemmingsreserves?	is aandacht besteed aan de zgn. dekkingreserve (uitvoersel van bruto-methode)?	is aandacht besteed aan de voorzieningen?	is aandacht besteed aan de onbenutte belastingcapaciteit t.o.v. het MRB maximum?	is aandacht besteed aan de stille reserves?	Toelichting
Drenthe	ja	neen	neen *	neen **	ja	ja	* wel bij de risico's. ** deze zijn op peil, dus niet relevant voor weerstandscapaciteit.
Flevoland	ja	ja, vrij aanwendbaar bedrag	neen	ja	ja	ja	
Fryslân	ja	alleen bedrag genoemd	neen	neen	ja	neen	
Geiderland	ja	neen	neen	neen	neen	neen	
Groningen	ja	neen	neen	neen	neen	neen	
Limburg	ja	alleen totaalbedrag	neen	neen	ja	neen	
Noord-Brabant	ja	ja, vrij aanwendbaar bedrag	neen	neen	ja	ja	* wel op andere plekken in de (produkt)begroting
Noord-Holland	ja	ja, vrij aanwendbaar bedrag	neen *	neen	ja	neen	
Overijssel	ja	neen	neen	neen	ja	neen	
Utrecht	ja	neen	neen	neen	ja	neen	
Zeeland	ja	ja, vrij aanwendbaar bedrag	neen	neen	ja	ja	
Zuid-Holland	ja	neen	neen	neen	ja	neen	

Vervolg weerstandscapaciteit (toetspunten BZK en provincies als onderdeel gemeenschappelijk variabel onderwerp)

	is aandacht besteed aan het al dan niet inzetten v/d rente v/h eigen vermogen?	is aandacht besteed aan de reserve behoudzaamheids reserve provinciefonds?	is aandacht besteed aan de inzet van 1/30e deel v/d alg. reserve als struct. dekkingsmiddel?	is aandacht besteed aan de post voorzien op de begroting?	is aandacht besteed aan de structurele begrotingsruimte die nog niet is ingezet/bestemd?	Elementen genoemd bij stille reserves?	Toelichting
Drenthe	neen ***	neen ***	neen	neen	neen ***	aandelen BNG, NWB en Essent	*** wel in nota van aanbieding.
Flevoland	ja	neen	neen	ja	neen	Provinciehuis	
Fryslân	neen	neen	neen	neen	neen	n.v.t.	
Gelderland	neen	neen	neen	neen	neen	n.v.t.	
Groningen	neen	neen	neen	neen	neen	n.v.t.	
Limburg	ja	neen	neen	alleen bedrag	alleen bedrag	n.v.t.	
Noord-Brabant	neen	neen	neen	bedrag	neen	geen	
Noord-Holland	neen *	neen *	neen *	neen	neen *	n.v.t.	* wel op andere plekken in de (produkt)begroting * in hoofdstuk budgettaire perspectief
Overijssel	neen*	neen*	neen	neen	neen	n.v.t.	
Utrecht	neen	neen	neen	neen	neen	n.v.t.	
Zeeland	neen	neen	neen	ja	ja	niet-bedrijfsgebonden activa	
Zuid-Holland	neen	neen	neen	alleen bedrag	alleen bedrag	neen	

Risico's (toetspunten BZK en provincies als onderdeel gemeenschappelijk variabel onderwerp)

	is ingegaan op risico's?	Voorzover is ingegaan op risico's, is dit op gestructureerde wijze gebeurd?	is de provincie financieel betrokken bij een betaald voetbal organisatie?	Voorzover dit het geval is, is hier aandacht aan besteed?	is aandacht besteed aan milieu (nazorg storplaatsen)?	is aandacht besteed aan openende regelingen?	is aandacht besteed aan staatsfeun (m.u.v. betaald voetbal)?	Toelichting
Drenthe	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	ja	neen	
Flevoland	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	neen	neen	* via subsidie aan project Sportstad Heerenveen
Fryslân	ja	ja	ja*		ja	neen	neen	
Gelderland	ja	ja	nb		ja	neen	neen	
Groningen	ja	ja	nb		ja	neen	neen	
Limburg	ja	ja	nb		ja	ja	neen	
Noord-Brabant	ja	ja	niet genoemd		ja	ja	neen	
Noord-Holland	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	ja	neen	
Overijssel	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	neen	neen	
Utrecht	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	ja	neen	
Zeeland	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	ja	neen	
Zuid-Holland	ja	ja	neen	n.v.t.	ja	ja	neen	

Vervolg risico's (toetspunten BZK en provincies als onderdeel gemeenschappelijk variabel onderwerp)

	is aandacht besteed aan bouwplannen/ projecten (incl. grondexploitatie)?	is aandacht besteed aan verbonden partijen?	is aandacht besteed aan bedrijfsvoering?	is aandacht besteed aan juridische elementen (incl. schadeclaims)?	is aandacht besteed aan positieve risico's?	Zijn de risico's zoveel mogelijk gekwantificeerd?	Toelichting
Drenthe	n.v.t.	ja	neen	ja	neen	neen	
Flevoland	neen	ja	neen	ja	neen	neen	
Fryslân	neen	ja	neen	ja	neen	ja	
Gelderland	ja	ja	neen	ja	neen	ja	
Groningen	ja	ja	neen	ja	neen	ja	
Limburg	neen	neen	ja	ja	neen	neen	
Noord-Brabant	ja	ja	ja	ja	neen	ja	
Noord-Holland	ja	ja	ja	ja	neen	ja	
Overijssel	neen*	neen*	neen*	ja	neen	neen**	* wel in de paragrafen die daarop betrekking hebben. ** bewust buiten de openbare begroting gehouden.
Utrecht	neen	neen	neen	ja	neen	ja	* wel in de paragraaf die daarop betrekking heeft.
Zeeland	neen	neen*	neen*	ja	neen	ja	* wel in de paragrafen die daarop betrekking hebben.
Zuid-Holland	ja	neen	neen	ja	neen	neen	

Overzicht Verbeteracties n.a.v. evenementenbeleid Gelderland

Conclusies op hoofdlijnen

Uit het ingestelde onderzoek blijkt dat binnen alle provincies is nagegaan of de ervaringen met het evenementenbeleid bij de provincie Gelderland ook bij andere provincies mede aanleiding zou moeten zijn tot het zelf doen treffen van verbetermaatregelen. In dit verband dient ook zeker gewezen te worden op de nota "Bestuurlijke lessen uit enkele provinciale affaires" d.d. december 2001 welke door de griffier van de provincie Friesland is vervaardigd ten behoeve van de Kring van Commissarissen van de Koningin. In de aanpak van Gelderland concentreren de verbetermaatregelen zich op de volgende zeven terreinen: aanpak van fraudegevoelige dossiers en verbetering van de controlerende taak van Provinciale Staten, integriteit en belangenverstremgeling, besluitvormingsprocedures, mandaat en delegatie, contractbeheer, financiële controle op subsidieverlening en garantie, interne organisatie en (verbetering van) het financieel systeem. Aan de hand van 23 toetspunten/vragen is in kaart gebracht in hoeverre en ten aanzien van welke aspecten de ervaringen met het evenementenbeleid Gelderland hebben geleid tot verbetermaatregelen. Ook reeds lopende verbetertrajecten op deze terreinen, die een andere oorzaak kunnen hebben dan het evenementenbeleid in Gelderland, zijn hierbij in kaart gebracht.

Geconcludeerd kan worden dat bij de meeste provincies niet alleen de ervaringen bij Gelderland, maar ook andere "affaires" (zoals de Ceteco-kwestie bij de provincie Zuid-Holland en de landelijke bouwfraude-zaak waarbij ook enkele provincies betrokken waren) mede aanleiding hebben gevormd tot verbeteringen bij controlemaatregelen en -procedures. Dit heeft in het algemeen geleid tot een intensivering van de aandacht voor regels voor onder meer interne controle en contractbeheer, mandaat en delegatie, integriteit en belangenverstremgeling, aanbestedingsbeleid, opdracht-, subsidie- en garantieverlening (inclusief de Europese regelgeving voor aanbesteding en staatssteun). Bovendien wordt door middel van een verbeterde planning- en controlcyclus, administratieve organisatie en interne controle aandacht voor de gesignaleerde (verbeter)maatregelen bevorderd. Deze maatregelen kunnen bijdragen aan het beperken van (het ontstaan van) situaties en/of gebeurtenissen waaraan (financiële) risico's verbonden zijn.

Naast overeenkomsten blijken uit het onderzoek ook interessante verschillen tussen de provincies. Provincies maken verschillende keuzen ten aanzien van de soort van verbetermaatregelen. Dit onderzoek heeft in het bijzonder als doel om door het in kaart brengen van deze verschillen het leerproces binnen de provincies te ondersteunen en op die manier verdere verbeteringen te stimuleren. In de tekst zijn voorbeelden van potentieel goede benaderingen van de diverse provincies vet gedrukt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om legal audits, audits naar aanbestedingsprocedures en integriteit, afzonderlijke contactpersonen per dienstonderdeel voor Europa, functieroulatie bij gevoelige onderdelen (zoals aanbesteding), centrale registraties van nevenfuncties, een staatssteunregister en vooraf referenties invoeren en checken bij het verlenen van grote contracten (en de resultaten centraal registreren).

Overzicht verbeteracties n.a.v. evenementenbeleid Gelderland
Toetspunten

Provincies

		Drenthe	Flevoland	Fryslân	Gelderland
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	ja (onder andere), 2002	ja, in 2001	ja, in 2001	ja
	2. Zijn er interne regels t.a.v. informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja, nog niet aangepast	ja	ja
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	ja	ja, nog niet aangepast	niet structureel	ja
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	ja	nee	niet systematisch	nee
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	ja	ja	ja	ja
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, in 2003	ja, in 2003	ja, juni 2001	ja
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	ja	ja	ja	ja
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	niet actief	ja
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	ja	in ontwikkeling	ja	ja
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, in 2003	in ontwikkeling	ja	ja
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	In ontwikkeling	ja	ja	ja
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	ja	in ontwikkeling	bepert	ja
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, in 2003	ja, nog niet aangepast	ja, 2001	ja
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja, in 2003	ja	ja
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	In ontwikkeling	ja	ja	ja
	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, wordt in 2004 aangepast	ja, wordt in 2004 aangepast	ja, 1997 en AO van 2004	ja
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In ontwikkeling	ja, in 2003	ja	ja
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja, wordt in 2004 aangepast	ja, neen	ja
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	In ontwikkeling	in ontwikkeling	ja, concern en per sector	ja
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	a: ja; b: ja	a: ja; b: nee	a: ja; b: niet bekend	a: ja; b: nee
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	ja	ja	ja	ja

Vervolg overzicht verbeteracties n.a.v. evenementenbeleid Gelderland Provincies

Toetspunten		Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland
Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	ja, 2002	nee, niet specifiek n.a.v. de gebeurtenissen in Gelderland	ja, in 2002	ja, in 2002
	2. Zijn er interne regels t.a.v. informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja, 2003	ja	ja, in 2002
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	niet systematisch	nee, GS is verantwoordelijk voor uitvoering	ja	ja, in 2002
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	is mogelijk	niet bekend	ja	nee
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	ja	ja, deels	ja	ja
Integriteit en belangenverstrengeling	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, 2003	bestuurlijk ja, 2003; ambtelijk ja	ja, in 2002	ja, in 2003
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	ja	ja	ja	ja
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	mee bezig	ja	ja	ja
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	mee bezig	ja	ja	ja, in 2002
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	start voorjaar 2004	ja, in ontwikkeling	ja	ja
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	mee bezig	in ontwikkeling	ja	ja
Contractbeheer	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	ja	nog niet (voorzien vanaf medio 2004)	ja	ja
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, niet recent aangepast	ja	ja, in 2002	ja, in 2002
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	zie 15	ja	ja	ja, in 2002
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
Financiële controle op subsidieverlening en garantie	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja	ja
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja	ja, in 2003
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	niet bekend	ja	ja, in 2003
Interne organisatie	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	ja, afdeling Financiën en Control	ja, een Unit Control waarin twee controllers rechtstreeks onder de secretaris functioneren	ja	ja, provinciale controller (met enkele medewerkers)
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	a: ja; b: ja	a: ja; b: ja	a: ja: b: nee	a: ja; b: ja
(Verbetering van) financieel systeem	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	ja	nee (FIS); in ontwikkeling	ja	ja

Vervolg overzicht verbeteracties n.a.v. evenementenbeleid Gelderland Provincies

Toetspunten	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	
Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	ja, 2001	ja (onder andere), 2001	ja, 2001	ja, 2002
	2. Zijn er interne regels t.a.v. informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, miv 2004	ja	ja	ja, 2003
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	nee	ja	ja	ja
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	nee	ja	ja	nvt
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	nee	ja	ja	ja
Integriteit en belangenverstrengeling	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, ambt 2001, best. 2004	ja	ja, 2001	ja, 2002 ambt, 2003 best.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	ja	ja	ja	ja
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	ja	ja	ja	ja
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja, voor 2001	ja, in 2002	ja, periodiek	ja, mandaat 2002
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	ja	ja	ja	ja
Contractbeheer	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	ja	ja	ja
	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	ja	ja, decentraal	nog niet	ja, extern
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja, niet bekend	ja, 2002
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja	ja
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	ja	nee	nee, nog niet	ja
Financiële controle op subsidie-verlening en garantie	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja,nb	ja
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja	ja
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	ja	ja	ja, niet bekend	ja
Interne organisatie	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	ja	ja	ja, PenC	ja, P&C cyclus
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	a: ja; b: niet bekend	a: ja; b: ja	a: ja; b: nee	a: ja; b: niet specifiek
(Verbetering van) financieel systeem	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	ja	ja	ja	ja

	Toetspunten	Toelichting Drenthe
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	In 1999 is begonnen met het systematisch vormgeven aan de juridische kwaliteitszorg . Alle (staf)groepen zijn doorgelicht en voorstellen voor verbetering zijn gedaan. Daarbij is ook gebruik gemaakt van de aanbevelingen van het rapport Van der Veen. 3x per jaar wordt, via de bedrijfsrapportages , over de voortgang van de implementatie gerapporteerd.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is in het kader van het dualisme een onderzoek gaande of de huidige vorm aangepast moet worden. Er zal nagegaan worden of er een checklist opgesteld gaat worden.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Per project worden daarover specifieke afspraken gemaakt.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Naast de ondersteuning door de griffier niet regulier. Per project worden daarover, indien gewenst, specifieke afspraken gemaakt.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Geen algemene afspraken. Wordt, inclusief evaluatiemoment, per project gezien en afgesproken.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 is het integriteitsbeleid aangepast. Integriteitsregels zijn gebaseerd op het IPO/VNG/BZK-model. Genoemd model is vrijwel één op één overgenomen zowel voor ambtenaren als bestuurders.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	De procedureregeling Melding Misstand Provincie is in 2003 vastgesteld.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Voor bestuurders: na het vaststellen van de nota bestuursfuncties in 2003 zijn er geen extra stimulerende maatregelen genomen. Ambtenaren: er is een meldingsformulier nevenwerkzaamheden in het aanstellingspakket. Verder is integriteit onderwerp van de jaargesprekken.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Zie het antwoord bij 1. Verder centrale toetsing van stukken op juridische kwaliteit.
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De mandaatregeling is in 2003 geactualiseerd. Ondertekening correspondentie gebeurt door degene die beslissing in mandaat neemt. Ondermandaat is in beperkte mate mogelijk. Zie ook het antwoord bij 11.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Een actualisatie van het aanbestedingsbeleid werken vindt in 2004 plaats. In 2004 vindt ook een (extern) onderzoek naar inkoop plaats. Tevens een audit naar de aanbestedingsprocedure binnen "Wegen en Kanalen". De afstemming daarvan met het onderzoek naar inkoop moet nog plaatsvinden.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	In het aanbestedingsbeleid werken is daar bij "Wegen en Kanalen" aandacht aan gegeven. Een checklist t.b.v. de (verdere) verankering is in ontwikkeling. Zie ook het antwoord bij 13.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Vanuit het project "Europa in Drenthe" zijn in 2002 bijeenkomsten georganiseerd om kennis mbt Europese regelgeving aan medewerkers over te dragen. Binnen iedere groep is een contactpersoon "Europa" aangesteld. De aandacht voor Europees recht en beleid wordt op concernniveau gecoördineerd . Ook in het personeelsblad wordt hier regelmatig aandacht aan besteed.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	(De procedure mbt) het antecedentenonderzoek vindt decentraal plaats. Daarbij wordt tot nog toe alleen gebruik gemaakt van openbare bronnen. In onderzoek is of voortaan ook van gesloten bronnen gebruik gemaakt gaat worden.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De provincie beschikt al langere tijd over een aanbestedingsbeleid. De met betrekking tot de aanbesteding van diensten gehanteerde drempelbedragen zijn recentelijk (in 2003 dus) geactualiseerd. Het bepaalde in het Uniform aanbestedingsreglement 2001 (UAR 2001) is bij het aanbesteden van werken door de provincie integraal van toepassing verklaard.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een aanbestedingsbeleid van werken (aanpassing in 2004). Er is een beschreven procedure van de uitvoering binnen "Wegen en Kanalen".
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Er is een project in voorbereiding t.b.v. systematische aanpak van het contractbeheer. Zie ook het antwoord bij 11.
	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De Algemene Subsidieverordening Drenthe dateert van 1997, evenals de Budget Subsidieverordening Drenthe. Een voorstel voor een nieuwe verordening komt binnenkort in GS.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2004 wordt een concreet project procesbeheersing opgestart. Hierin wordt de kwaliteit (o.a. maatregelen versus geïnventariseerde risico's) van beschreven processen beoordeeld. Op basis van een uit te voeren risicoanalyse zal het aantal beschrijvingen worden uitgebreid. "Cultuur en Welzijn" is bezig met de ontwikkeling van een subsidievolgsysteem .
<i>Interne organisatie</i>	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Naast de algemene regels mbt bevoorschottingen (80%) en accountantsverklaringen staan de regels m.b.t. financiële afwikkeling verder in de betreffende individuele regelingen. Bij invoer van documenten in de administratie vindt controle op juist gebruik bevoegdheden (a.d.h.v. parafenlijst) en invoercontrole op gegevens plaats.
	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	De concerncontroller heeft opdracht gekregen de controlfunctie te verstevigen. In 2004 is de vorming van een control unit gepland.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Er zijn een mandaatregeling en een subbudgethoudersregeling. Begin 2004 wordt de Financiële Verordening vastgesteld. Er is een managementpool. Ook bij "Wegen en Kanalen" is sprake van functieroulatie bij de "aangebestedingen" .
	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Vanuit het financieel systeem kan alle financiële informatie per prestatie worden verstrekt.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	De genoemde onderwerpen kennen elk hun eigen procedures. Door de "Facilitaire Groep" is, ondersteund door een externe organisatie, een onderzoek naar de bestaande situatie van stukkenstroom en archief functie gedaan. Op basis van de conclusies en aanbevelingen daarvan heeft de "Facilitaire Groep" inmiddels een voorstel voor het vervolgtraject gedaan.

	Toetspunten	Toelichting Flevoland
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Resultaten (daarbij is tevens gebruik gemaakt van de aanbevelingen van het rapport Van der Veen) zijn in februari (5 en 19) 2002 in GS besproken en ter kennis gebracht van de commissie AZ.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Die (actieve) informatievoorziening, ook over integriteit, loopt via de diverse commissies. Alle punten van het rapport Van der Veen zijn daarbij toegepast.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Bij de projectopzet worden de diverse tussenstappen en de informatievoorziening aan PS/controle door PS ingebouwd. Onder grote projecten worden verstaan projecten met een (grote) politieke relevantie.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	De griffier levert de noodzakelijke ondersteuning. Daarnaast is geen sprake van specifieke ondersteuning. Is ook geen behoefte aan.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Zie het antwoord bij 3.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 is een gedragscode voor bestuurders en ambtenaren opgesteld. GS heeft ook aan alle relaties een brief daarover gezonden. Er vindt centrale melding/registratie van nevenfuncties van bestuurders/ambtenaren plaats.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Ja.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Er zijn voor een ieder verplichte workshops daarover gegeven.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Er zijn richtlijnen (en modellen) opgesteld voor stukken die voor een juridische en/of financiële toets in aanmerking komen. Toetsing vindt plaats mede aan de hand hiervan
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Nagegaan is of de regels en instructies aan actualisering toe zijn en/of uitbreiding behoeven. Dit heeft geresulteerd in een herijkte inkoopstructuur, welke ingaande 1-1-2004 van toepassing (implementatie en uitvoering) is. Dit is ook geschied bij aan de provincie gelieerde rechtspersonen , zoals Holding Flevoland BV en haar dochters. Er is sprake van centrale inkoop/opdrachtverlening .
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Actualisering/uitbreiding van de regels zal gepaard gaan met interne voorlichting over de toepassing daarvan.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Daar werd altijd al rekening mee gehouden en daar wordt ook strikt de hand aan gehouden.
<i>Contractbeheer</i>	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Er is een cursus staatssteun gegeven. Daarnaast wordt voorlichting daarover gegeven en vinden workshops plaats.
	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Bij majeure contracten is goed inzicht nodig in de AO van de contractpartner in het bijzonder m.b.t. waarborgen tav noodzakelijke functiescheidingen in die organisatie. Daarnaast vooraf "referenties" inwinnen en checken , daarbij de Wet Bibob gebruiken. Bij twijfel (en bij het ProgrammaManagement Europa altijd) wordt Dunn&Bradstreet ingeschakeld. Verkregen informatie wordt centraal verzameld .
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Sinds 2002 wordt daar meer nadruk op gelegd/meer aandacht aan besteed. Voor 2004 staat (de aanpassing van) het contractbeheer op het programma.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Het aanbestedingsreglement is gebaseerd op het model van LNV. In wezen sluit dit aan bij het Uniform aanbestedingsreglement 2001 (UAR 2001).
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Zie het antwoord bij 15.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De Algemene Subsidieverordening Flevoland dateert van 1999. Wordt mede nav duaal in 2004 aangepast.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De wijziging bestond uit een versnelling van de afwikkeling, waarbij bewust het risico van het niet halen van de doelen op de koop toe is genomen.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Deze regels zijn in de subsidieverordening opgenomen. Zie verder het antwoord bij 18.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Er is (enige tijd geleden) besloten tot het aanstellen van een interne controleur, drie sectorcontrollers en een auditor. In overleg met (externe) accountant wordt jaarlijks een controleplan opgesteld en uitgevoerd. Aanstelling heeft in 2003 plaatsgevonden. In overleg met de interne auditgroep wordt jaarlijks een auditplan (7 à 10 audits) opgesteld en uitgevoerd.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	A. De verantwoordelijk- en bevoegdheden zijn verankerd in de functiebeschrijvingen/-profielen. De concerncontroller, die een onafhankelijke positie heeft, heeft wekelijks overleg met de sectorcontrollers. B. Er is nog geen sprake van functieroulatie.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	In 2003 is een nieuwe module voor de subsidies ingevoerd. Die is nu operationeel en zal in 2004 nog meer aangescherpt worden. Voor garanties en aanbestedingen is geen module toegevoegd, maar vindt de besluitvorming en vastlegging per garantie en aanbesteding separaat plaats.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Provincie verricht inventarisatie van externe rechtspersonen waarin zij vertegenwoordigd is. Dit mede om te bezien of alle besluiten daartoe wel zijn genomen en welke risico's worden gelopen. Alle info wordt voortaan centraal bijgehouden.

	Toetspunten	Toelichting Fryslân
Fraudegevoelige dossiers/ controleerende taak van PS	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenemenenbeleid? Zo ja, wanneer?	Ja in 2001, Rapport van der Veen (voormalig provincie secretaris Fryslan) t.b.v. CdK-kring.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Conform art 151 provinciewet. 20 maart 2003 afsprakenkader over actieve en passieve informatieplicht van GS aan PS opgesteld welk kader op 17 december formeel is vastgesteld door PS.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Nee, niet structureel geregeld. Kan wel in voorkomende gevallen als punt zijn opgenomen in een projectplan. Zie ook 5 inzake reguliere rapportages.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Niet systematisch vanuit griffie. In voorkomende gevallen wordt ondersteuning uit ambtelijke vakdienst georganiseerd.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Geen systematische afspraken over rapportages/toetsingsmomenten anders dan in voorkomende gevallen de afspraken daarover. Voor het overige vindt op basis van de financiële verordening twee maal per jaar een integrale rapportage door GS naar PS plaats als uitvloeisel van de reguliere planning en controlcyclus.
Integriteit en belangenverstrengeling	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Geregeld in de notitie "Zonder integriteit geen gezag", GS 5 juni 2001 met o.a. afleggen eed/gelofte en gedragscode aannemen attenties en uitnodigingen.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Klokkenluiders regeling conform wet. Meldingen bij contactpersoon van het cluster Bestuurszaken.
Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Nevenfuncties Gedeputeerden en CdK zijn opgenomen in een openbaar register. Daarnaast dienen de nevenfuncties van de ambtenaren opgenomen te zijn in een register. Wordt op dit moment geen actieve invulling aan gegeven.
	9. Is er juridische controle in besluitvormingsprocedures verankerd?	Ja, via paraaformat GS advisering, "juridische toets".
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Bevoegdheden m.b.t. tot aanbesteden en opdrachtverlening via mandaat geregeld. Verder bestaan de volgende interne regelingen: Wenselijke gedragslijn aangaan convenanten e.d. en bijbehorende bestuursafsprakenpraktijk; Aanbestedingsprocedure civiele werken GS 17 december 1996, op basis UAR 2001, UAR-EG 1991 en UAV 1989; Algemene inkoopvoorwaarden PS 27 juni 2001; Inkoopbeleid, wijze van aanbesteden (MT besluit 25 november 1999). Naar aanleiding van de conclusies uit een studieopdracht inzake inkoopprocedures van goederen en diensten is begin 2004 een projectgroep gestart met het opstellen van een model om het gehele inkoopproces te verbeteren en eenduidig voor de gehele organisatie te maken. Deze zal medio 2004 advies uitbrengen en aansluitend zal bestuurlijke besluitvorming volgen.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, zie onder 10 projectgroep inkoopproces.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Ja, via paraaformat GS advisering, "EG toets".
Contractbeheer	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Management en per team één contactpersoon volgen voorjaar 2004 cursus EG-regelgeving.
	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Er vindt geen systematische antecedentenonderzoek plaats. Alleen als er vermoedens bestaan of als een contractant volledig onbekend is.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, aanbestedingsbeleid duidelijk geregeld: Aanbestedingsprocedure civiele werken (sector PW) op basis UAR 2001, UAR-EG 1991 en UAV 1989; Inkoopbeleid, wijze van aanbesteden. EG regels onvoldoende bekend vandaar cursus zie onder 13.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, zie onder aandachtspunt 10. Regels zijn niet aangepast in de periode 2001-2004.
Financiële controle op subsidieverlening en garantie	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, op basis van het in 2003 gestarte project "Juridische kwaliteitszorg".
	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Algemene subsidieverordening, PS 24 september 1997 en de op deze verordening gebaseerde AO van januari 2004.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, bij een ondergens van € 12.000 en wordt uitgevoerd onder regie van de interne accountant.
Interne organisatie	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Op basis van de Algemene Subsidieverordening die verantwoording achteraf vereist waarbij een accountantsverklaring is vereist indien de provinciaal subsidie groter is dan € 45.000 of het totale subsidiebedrag (dus ook van anderen) groter is dan € 45.000 en het provinciaal aandeel daarin meer dan 50% bedraagt. Regels zijn niet aangepast in de periode 2001-2004.
	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Er is een concerncontroller en daarnaast is er per sector een sectorcontroller. Gewerkt wordt aan de hand van werkplannen waarin reguliere en meer periodieke/speciale jaartaken zijn opgenomen.
(Verbetering van) financieel systeem	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van fundicieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Ja, inkoop/opdrachtverlening vindt plaats (afgezien van formele GS afdoening) door een daartoe aangewezen medewerker (inkoper) die tevens controleert of conform afspraak wordt geleverd en daartoe parafeert waarna de verantwoordelijke teamleider parafeert. Bij debiteuren- en crediteurenbeheer is een volledige functiescheiding aanwezig tussen opdrachtverlening en debiteuren- en crediteuren uitvoering en beheer.
	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Ja. Systeem als zodanig zonder nadere eisen goedgekeurd door de externe accountant.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie aanbestedingsbeleid?	Ja, op basis van het door GS en CdK op 2 oktober 2001 vastgestelde reglement provinciaal archiefbeheer.

	Toetspunten	Toelichting Gelderland
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	April tot september 2001.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Project Weten en Doen; eindrapport februari 2003.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Onderzoek PwC, Beleidsregels aanbesteding.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Nee.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Mogelijk per dossier.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Gedragscode bestuurders juli 2002; idem ambtenaren begin 2002.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Ja, vanaf 15 mei 2002.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Cursus voor gehele management in 2003.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Ja, medeparaaf op minuut.
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Alg. inkoopvoorwaarden, mandaatregeling 2004, Leidraad inhuur externe adviseurs en interim managers.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Project Professioneel Inkopen en Aanbesteden PIA.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Ja.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	In 2003 gestart met Staatssteunregister .
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of dezentraal?	Wordt gewerkt met vragenlijst; bureau SBA (Screening- en Bewakings Aanpak) is in oprichting.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid februari 2003.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 nieuwe Beleidsregels aanbesteding van kracht.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Integriteitscursussen bij de dienst.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Algemene Subsidieverordening Gelderland 1998; daarnaast nog ruim 50 specifieke regelingen.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Accountantsverklaring nodig voor afrekening.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Toetsen d.m.v. checklist ; ingevoerd in 2003.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controloffunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Concerncontroller tevens Hoofd Concernstaf, bij dienst Dienstcontrollers. Deel van taak is Verbijzonderde Interne Controle.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Bij treasury en betalingen. Functieroulatie geen praktijk.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Herimplementatie wordt onderzocht; basis is er.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Alleen overzichten met achterstand in afrekeningen; diverse subsystemen houden meer inhoudelijk data bij.

	Toetspunten	Toelichting Groningen
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Op basis van de in 2001 verzamelde gegevens rond het interne onderzoek over het evenementenbeleid is in april 2002 een plan van aanpak in het MT behandeld. Het plan van aanpak omhelsde de te nemen acties naar aanleiding van dit onderzoek en was in twee hoofdcategorieën ingedeeld, namelijk Juridische kwaliteitszorg en Overige, waaronder maatregelen op financieel terrein en terreinen van integriteit en dossiervorming.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Zie beantwoording bij de vragen 18 t/m 20. In het kader van het Dualisme is een uitwerking gereed over de informatieplicht van GS aan PS.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Zie beantwoording bij de vragen 18 t/m 20. Een specifieke controle bij grote projecten is niet structureel vormgegeven, maar vindt nu en dan wel plaats; dit meestal n.a.v. risico-analyses of tussentijdse informatieverstrekking. Er is geen aparte definitie van grote projecten; informatieverstrekking richting PS hangt af van drempelbedragen.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	PS kan beschikken over inhoudelijke ondersteuning van de bij het project betrokken afdelingen, die kan variëren afhankelijk van de gewenste inzet.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Zie beantwoording bij de vragen 18 t/m 20.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja. In interprovinciaal verband (ICP) wordt e.e.a. nog eens hernieuwd bekeken (vanaf december 2003) eveneens op voorstel van de minister van BZK.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Regeling is gereed (vanuit de CAO sectorregeling provincies) bij de vertrouwenspersonen is geregeld dat het vermoeden van misstanden kan worden gemeld.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Huidige regelingen geven geen aanleiding tot aanpassing. De provincie kent een tweetal vertrouwenspersonen, het personeel is geïnstrueerd en de organisatie ingelicht. Er is een gedragscode ter voorkoming van de door BZK genoemde onderwerpen, nog toegevoegd met betrekking tot agressie/geweld en discriminatie. Ook wordt aan het personeel voorlichting gegeven bij introductiebijeenkomsten en wordt het item bij jaargesprekken e.d. bespreekbaar gemaakt c.q. gehouden.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Het project Juridische Controlling is momenteel in uitvoering. De introductie is gereed en de risico-analyse wordt momenteel afgerond .
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Deze onderwerpen zijn in eennotitie Nieuw Mandaatbesluit vastgelegd. Deze notitie is onlangs door GS vastgelegd, op basis van deze notitie wordt in 2004 een Nieuw Mandaatbesluit vastgelegd. Daarna wordt gekeken naar vereenvoudiging van enkele procedures.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Er vindt een goede informatieoverdracht plaats. Daarnaast wordt de regeling periodiek aan de praktijk getoetst.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Een Plan van Aanpak Europa-proof is gereed. Start uitvoer hiervan is voorjaar 2004.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Deze maatregelen zullen in het Plan van Aanpak Europa-proof worden meegenomen.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Ja, de beleidslijn is vastgesteld en wordt momenteel geïmplementeerd. Nu deze basis is vastgesteld kan ook een AO worden vastgelegd. Hierin wordt vastgelegd welk traject langs P&O en welke langs ABJ (juridische afdeling) loopt. Het betreft een centrale regeling.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een aanbestedingsbeleid, maar deze is niet onlangs aangepast. Reden: zij voldoet nog steeds
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Vallen onder het hierboven genoemde aanbestedingsbeleid.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Deze punten vallen binnen het plan van aanpak Juridische Controlling maar raken mogelijk het plan van aanpak Coda (nieuw comptabel systeem). Inventarisatie, voorbereiding en uitwerking van punten op juridisch gebied is compleet. De afdeling Documentair Informatiemanagement heeft alleen een registrerende en niet een beherende functie, in overleg met ABJ en F&C (juridische en financiële afdelingen) moet nog een regeling en instructie worden opgesteld en vervolgens wordt beoordeeld op welke wijze deze registratie centraal kan worden beheerd. Parallel hieraan wordt een AO opgesteld.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een kaderverordening. Tevens is een werkgroep Professionalisering Subsidierelaties in het leven geroepen. Zij scant het hele proces vanaf aanvraag subsidie, toekenning ervan en de afloop met eindbeoordeling en komt met aanbevelingen die moeten leiden tot eventuele aanpassing van de kaderverordening. Ter informatie: momenteel wordt onderscheid gemaakt tussen verstrekking van eigen geld (provincie-derden) en het doorverstrekken van rijks- en Europese subsidies (Rijk-provincie) in geval van het laatste vindt 2 x per jaar een voortgangsrapportage vanuit de risicobeheersing plaats aan GS/PS. Concrete aanpassingen zullen in 2004 plaatshebben, wanneer de werkgroep gereed is.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Ja, binnen de afdeling Financiën & Control is een apart cluster Control ondergebracht. Binnen dit cluster zijn de taken en bevoegdheden verdeeld over de concerncontroller, senior- en junior-controllers, AO/IC coördinator.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Het opstellen van AO-beschrijvingen is een continu proces. Splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is een kernpunt in de procesbeschrijvingen. Het voert te ver om alle terreinen te benoemen. Functieroulatie is momenteel van toepassing bij het management en bij de controllers van de stafafdeling F&C.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	De rapportages zijn samengesteld in overleg met de belanghebbenden en voldoen aan de gewenste criteria. Conform een Plan van Aanpak loopt er nog een restant actie, de Actualisatie, m.b.t. het definitief inrichten van het financiële systeem. De termijn strekt zich nog uit tot en met maart 2004.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Nog niet. Het subsidieregistratiesysteem zal in de loop van het jaar 2004 worden ingericht.

	Toetspunten	Toelichting Limburg
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Nee, niet specifiek n.a.v. de gebeurtenissen in Gelderland.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja. Handvest actieve informatieplicht vastgesteld in 2003.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	De commissie van onderzoek heeft n.a.v. haar onderzoek naar het Monumentenhuis Limburg de aanbeveling gedaan om zware subsidiedossiers beter te gaan volgen. Als vervolg daarop is gestart met herijking van subsidiërelaties dat moet leiden tot meer doeltreffende, doelmatige en transparante subsidieverhoudingen e.e.a. mede gericht op de beheersing van risico's.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Niet bekend.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Via de beleids- en begrotingscyclus zijn m.n. rapportagemomenten bepaald.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Gedragscode bestuurlijke integriteit vast te stellen begin 2004; er zijn integriteitsregelingen, die thans worden vernieuwd.
	7. Kent de provincie een klokkenluidersregeling?	Op 29 januari 2002 vastgesteld door GS.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, in 2004 start een organisatiebreed integriteitsonderzoek en na vaststelling van de vernieuwde integriteitsregels volgt een communicatietraject . Ook de herinvoering van de ambtseed wordt daarbij nadrukkelijk overwogen.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Ja, bijvoorbeeld in bepaalde gevallen verplichte consultatie juridische afdeling.
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 zijn de aanbestedingsregels volledig herzien. Daarnaast zijn er algemene inkoopvoorwaarden van kracht, welk laatstelijk in 2003 zijn geactualiseerd. De regels m.b.t. mandaat, delegatie en machtiging worden jaarlijks bijgesteld.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, in 2003 zijn 2 personen aangesteld om o.a. inkoopprocessen te structureren en als vraagbaakfunctie (Inkoopcentrum); er worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor zowel nieuwe als bestaande medewerkers.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Hoewel e.e.a. nog niet helemaal is verankerd in een (AO-) procedure krijgt dit wel nadrukkelijk aandacht.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Project 'Europa' besteedt hier nadrukkelijk aandacht aan.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Uitwerking Wet BIBOB is voorzien medio 2004.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja. Er is afgelopen jaren een onderzoek verricht naar aanbestedingsbeleid en de mate waarin de regels worden gevolgd (werking). In 2003 heeft AJZ de aanbestedingsregels geactualiseerd.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Zie 15.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Zie 15 en 11.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 is een nieuwe subsidieverordening opgesteld. Naar aanleiding van de uitkomsten van de operatie 'herijking subsidiërelaties' wordt e.e.a. later nogmaals bezien.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 zijn er wel generieke maatregelen genomen ter verbetering van de controle op de juiste toepassing van subsidieregelingen. Ook in de interne controle is e.e.a. verankerd.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	E.e.a. is opgenomen in de subsidieverordening (zie ook 18).
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Ja. In 2003 is de Unit Control opgericht met 2 controllers. De UC valt rechtstreeks onder de secretaris en heeft een onafhankelijke positie . Er is daarnaast onderscheid tussen control op afdelingsniveau en op concernniveau
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	De concern-AO herbergt deze functiescheiding. Het betreft in het bijzonder de processen betreffende opdrachtverlening, subsidieverlening en documentenstromen. Functieroulatie wordt voornamelijk vanuit arbeidsmobiliteit gepropageerd (in principe iedere 5 jaar andere functie).
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Niet helemaal. Het huidige FIS wordt thans verbeterd via Stuurgroep Meten is Weten.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Niet helemaal, zie 23.

	Toetspunten	Toelichting Noord-Brabant
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Niet specifiek. Allerlei incidenten in provincieland met gevolgen voor ao/ic hebben in ieder geval de aandacht van de provincie.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, verordeningen 216/217PW.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	PS maakt hierover per groot project aparte afspraken met de rekeningscie en de accountant.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Externe en interne deskundige afhankelijk van het project.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Reguliere planning en control en in 216/217 PW. Zie verder punt 3.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, notitie integriteitsbeleid.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Ja. Verbeteringstraject is in gang gezet.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	In fg's, detachingscontracten, mt-bijeenkomsten, heidagen wordt voor integriteit aandacht gevraagd.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Beleidsafdelingen zijn verantwoordelijk voor juridisch/financiële zorg.
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Aanbesteding levering/diensten.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Mandaatregeling. Introductie cursus nieuwe medewerkers; cursus bestuurlijke aspecten, opfriscursussen.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Ja, met eigen regels routingsformulier.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Aparte projectleider voor Europa. Man in Brussel.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Ja, decentraal.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, 2003 aangepast.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, in bijzonder wegen en waterbodems.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Cursussen.
<i>Financiële controle op subsidieverlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, meerdere.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Beleidsregels binnen beleidsafdelingen.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er zijn beleidskaders opgesteld.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Audits, zelfcontrolerende afd.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Mandaatregeling.
	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Ja. Verbeteringstraject is in gang gezet.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Ja.

	Toetspunten	Toelichting Noord-Holland
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Ja, in 2002.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Via motie van PS is er een actiever informatiebeleid door GS over grote projecten gekomen. Afspraken daarover zijn opgenomen in de P&C-cyclus.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Zie toelichting bij 2. Per project worden met PS afspraken gemaakt over controle/voortgang. Er zijn 20 speerpunten (grote projecten) in de produktbegroting opgenomen.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	De griffier levert de noodzakelijke ondersteuning. Daarnaast is geen sprake van specifieke ondersteuning. Er is wel een afdeling projecten die het management ter zake (nu nog vrijwillig, in de toekomst verplicht) ondersteunt (zowel HRM-beleid als P&C-cyclus)
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Een aantal malen (3) per jaar wordt zowel financieel als over output en effecten gerapporteerd.
<i>Integriteit en belangen-verstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2003 is er een paper over integriteit verschenen. Aan integriteit wordt overigens al jaren indringend aandacht besteed. Dit heeft onder ander geleid tot richtlijnen over relatiegeschenken. Daarnaast moeten alle ambtenaren voortaan de ambtseed afleggen.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Er is sprake van een centrale vertrouwenspersoon.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Ambtenaren zijn (in de afgelopen jaren al) verplicht een opleiding te volgen, waarbij diepgaand aandacht wordt besteed aan verbetering van gedrag, houding en werkwijze.
<i>Besluitvormings-procedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	In 2003 is een afdeling Juridische Zaken opgericht die, door de verplichte paraaf, een extra waarborg is (moet zijn) voor de juridische control.
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er zijn in 2003 stappen (o.a. inrichting van een inkoopunit) gezet om de inkoopfunctie te versterken en daardoor te waarborgen dat die (aanbestedings)regels, waaronder de Europese, strikt worden nageleefd. De mandaatregelingen worden in 2004 (nogmaals) herijkt.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Er zijn in 2003 projectteams, geleid door teamcoördinatoren, ingesteld voor grote projecten. Dit moet, tezamen met de inkoopunit, leiden tot een grotere professionaliteit.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Deze zijn in de aanbestedingsregels opgenomen. Zie ook de toelichting bij 10.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Er is een Europa platform ingesteld dat per kwartaal rapporteert. Daarnaast zijn er Europese coördinatoren per afdeling. Tevens is er een Europadag georganiseerd. Zie ook de toelichting bij 11.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Bij inkoop en aanbesteding vindt er bij bedrijven onderzoek plaats. Dit geldt niet voor individuele personen.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In 2002 is onderzoek verricht naar deze regels en de toepassing daarvan in de praktijk. Dit heeft geleid tot aangescherpte regels.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Regel is dat alles openbaar moet worden aanbesteed. Bij elke inkoop moet de inkoopunit betrokken zijn.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Zie ook de toelichting bij 8.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De Algemene Subsidieverordening Noord-Holland dateert van 1997. Deze verordening wordt in 2004/2005 aangepast.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Door een afdeling Subsidies op te richten wordt (zal moeten worden) gewaarborgd dat de regels juist worden toegepast en dat er een correcte en tijdige afrekening plaatsvindt.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De regel is dat 80% bevoorschot kan worden en dat de overige 20% pas na een goedkeurende accountantsverklaring beschikbaar wordt gesteld. Zie ook de toelichting bij 19.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Er is een Provinciale Controller (met een aantal medewerkers) aangetrokken. Daarnaast zijn de AO-beschrijvingen aangepast. Ook de aangepaste Verordening Financieel Beheer, die in 2004 wordt herzien, levert een bijdrage aan een betere interne controle.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	A. Deze zijn opgenomen in de Verordening Financieel Beheer. B. In 1997 is functieroulatie ingesteld (functies voor 3 jaar). In de praktijk blijkt dat daar met name bij het management sprake van is.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm? (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Met het sinds 2002 ingevoerde SAP-Civision financiële systeem kan, na enige aanloopproblemen, behoorlijk effectief en efficiënt worden gewerkt. De noodzakelijke informatie kan in de gewenste vorm worden gegenereerd. Niettemin zijn er in de komende jaren nog de nodige verbeterlagen te verwachten.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Niet bekend.

	Toetspunten	Toelichting Overijssel
Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	In 2001, aanbevelingen die Oosting (nav Vuurwerkcramp) waren breder toepasbaar. Borging via periodieke rapportages.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een nota actieve informatievoorziening opgesteld; komt in apr 2004 in PS.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Vooraf geen specifieke maatregelen/controle, wel incidenteel achteraf.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Nee, via commissie beleidsevaluatie komt een en ander aan de orde.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Nee, via commissie beleidsevaluatie komt een en ander aan de orde.
Integriteit en belangenverstrengeling	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ambtelijke sinds 2001, in 2004 uitgebreid voor bestuurders; Toepassing wet BIBOB.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Ja, onderdeel van ambtelijk integriteitsbeleid; gekozen voor een onafhankelijk meldpunt 'buiten de deur'.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Onderdeel van introductieprogramma bij aanstelling nieuwe medewerkers en in werkoverleg; ook wordt er in legal audits en ic audits aandacht aan besteed.
Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Hoofden integraal verantwoordelijk, toetsing in de staf; er worden juridische modellen rond contracten opgesteld; er wordt een legal audit uitgevoerd
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, er zijn juridische modellen opgesteld; er zijn 'algemene voorwaarden' ingevoerd; de mandaatregeling wordt jaarlijks herzien.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	In de legal audit wordt hier aandacht aan besteed, tevens door middel van scholing en voorlichting.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Deels in de specifieke subsidieverordeningen, ook in de algemene subsidieverordening; provincie neemt deel in Europa decentraal.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Deels in de specifieke subsidieverordeningen, ook in de algemene subsidieverordening; provincie neemt deel in Europa decentraal; onderwerp in legal audits.
Contractbeheer	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Nog niet; wordt gebruik gemaakt van openbare registers als KvK. Via de wet BIBOB meer mogelijkheden.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, in 2003 aangepast; wordt up-to-date gehouden; ook onderwerp in de legal audits.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In procesbeschrijvingen opgenomen; Voor een juiste toepassing worden er cursussen gegeven en voorlichting onder andere via het intranet.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Wordt geëvalueerd; legal audit; juridische modellen rond contracten opgesteld en voorlichting en cursussen.
Financiële controle op subsidieverlening en garantie	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, een algemene subsidieverordening (met name procedureel) en subsidieverordeningen op specifieke terreinen waarin soms aanvullende eisen worden opgenomen.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Legal audits en ic audits. Functiescheiding toegepast, de medewerker voor subsidie afrekeningen en controle is bij de afd. financiën ondergebracht.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	PS heeft de kaders vastgesteld. Onderzoek naar de stroomlijning van subsidiërelaties loopt.
Interne organisatie	21. Is er een interne (verbijzonderde) controffunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Onderdeel van verordening Financieel beleid/beheer; er vinden audits plaats op financieel risicovolle processen; onderdeel van het jaarlijkse werkplan; er wordt aandacht aan besteed in de marap.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Ja, in de AO beschreven; continue verbetering; blijvend stimuleren AO/IC in jaarplannen; er zijn speciale bevoegdheidsbesluiten; is ook onderwerp van de audits.
(Verbetering van) financieel systeem	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Ja, in het nieuwe financieel systeem komt een speciale subsidie module.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	

	Toetspunten	Toelichting Utrecht
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Ja, in 2001 onder andere naar aanleiding van het evenementenbeleid.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, mede n.a.v. het evenementenbeleid is een actieplan financieel beheer opgesteld en in GS en PS aan de orde geweest.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Grote projecten zijn ondergebracht in een speciaal programma, Agenda 2010. Daarover wordt apart gerapporteerd. Daarnaast hebben PS een rekeningcommissie, er komt een rekenkamer.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Ja, ambtelijke ondersteuning indien gewenst.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Ja, de reguliere documenten als Bestuursrapportage.
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, zo is onder andere de ambtseed weer ingevoerd; is er een gedragscode opgesteld en zijn er integriteitsambtenaren aangesteld.
	7. Kent de provincie een klokkenluiserregeling?	Ja, sinds 2002.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, zie antwoord bij vraag 6.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Er is een juridische control functie ingesteld die regelmatig en actief wordt uitgeoefend die mede leidt tot aanscherping van het juridische bewustzijn van de org
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Mandatenlijst en handtekeningen/parafenlijst geactualiseerd voor 15 sept 2002.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Ja, de aanbestedingsprocedure is herschreven in 2003; er is aandacht voor de AO.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Ja, GS heeft een verplichte 'checklist' vastgesteld; er is een uitgebreid opleidingstraject opgesteld.
<i>Contractbeheer</i>	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Checklist en opleidingstraject.
	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Ja, decentraal, maakt onderdeel uit van de aanbestedings- en bestekprocedure.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, er zijn specifieke richtlijnen opgesteld, aangepast in 2003.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, zijn onderdeel van de specifieke richtlijnen.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Nee, het contractbeheer maakt onderdeel uit van de reguliere procedure.
	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, er vindt momenteel, met behulp van externen, een herijking van het subsidieproces plaats; doel is onder andere uniformering en het 'inbouwen' van voldoende controlemomenten.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, er vindt momenteel, met behulp van externen, een herijking van het subsidieproces plaats; doel is onder andere uniformering en het 'inbouwen' van voldoende controlemomenten.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, er vindt momenteel, met behulp van externen, een herijking van het subsidieproces plaats; doel is onder andere uniformering en het 'inbouwen' van voldoende controlemomenten.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Er is concerncontrol en er zijn dienstcontrollers.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Ja, er is sprake van functiescheiding; daarnaast is er in het kader van de personeelsregelingen sprake van een functieroulatie; de bedoeling is dat medewerkers max 5 jaar op dezelfde plek zitten.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Ja, zijn onderdeel van het sinds 2004 in gebruik genomen systeem (CODA).
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	

	Toetspunten	Toelichting Zeeland
Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	College is in 2001 onderzoek gestart.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Opsomming van diverse beleidsmatige financiële zaken thans in bewerking.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Ja, in overleg met de accountant.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Cie onderzoek/accountant.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	Buiten planning en control niet.
Integriteit en belangenverstrengeling	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	In CAO (ambtelijke integriteit), handreiking gedragscode prov.ambtenaren). Gedragscode bestuurders komt begin 2004 in Staten aan de orde.
	7. Kent de provincie een klokkenluiderregeling?	Ja.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	Verplichte cursussen.
Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Juridische medeparaaf (kwaliteit).
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Het mandaat en ondermaat register en het zgn handtekeningenregister worden periodiek geactualiseerd.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Rapportering bij jaarrekening.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Ja, eigen regeling.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Bijeenkomsten.
Contractbeheer	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of lokaal?	(Nog) niet. Wet bibob brochure, aansluiting departementen hoe rijk met bibob omgaat.
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Sinds 1996 is aanbestedingsbeleid vormgegeven. Afwijkingen alleen mogelijk door toestemming van GS. Via rapportageformats wordt bij de jaarrekening daarover gerapporteerd.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Wordt aan gewerkt, aanbeveling accountant/werkgroep.
Financiële controle op subsidie-verlening en garantie	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Algemene subsidieverordening 2002.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, zie 20 waarborgfonds.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Subsidieverlening en subsidievaststelling vinden niet binnen dezelfde organisatie-eenheid plaats. Er is sprake van een stringente functiescheiding.
Interne organisatie	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Controlefunctie wordt thans bezien, in de loop 2004 duidelijk.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Vastgesteld in de AO.
(Verbetering van) financieel systeem	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Alle relevante informatie is zowel centraal als decentraal beschikbaar/nieuw beheersysteem in bewerking.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Niet bekend.

	Toetspunten	Toelichting Zuid-Holland
<i>Fraudegevoelige dossiers/ controlerende taak van PS</i>	1. Is er een onderzoek gestart nav het evenementenbeleid? Zo ja, wanneer?	Ja, 2002 "Bestuurlijke lessen uit het verleden" en "Bestuurlijke lessen uit enkele provinciale affaires", gaat daarbij om de aanbevelingen uit het rapport van D&T; veel was overigens al ingevoerd.
	2. Is er een actieve informatievoorziening van GS aan PS? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Begin 2003 is de Eindrapportage Verbeterprogramma naar PS; heeft in 2003 onderzoek van COR plaatsgevonden; Waar nodig is PS geïnformeerd en zijn de regels aangepast.
	3. Is er specifieke controle van PS bij grote projecten? Zo ja, zijn de desbetreffende regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast? Hoe wordt grote projecten gedefinieerd?	Ja, met name als er sprake is van vertraging bij grote infrastructurele projecten; kernbegrippen zijn daarbij 'grote' bedragen en 'langlopende' projecten; geen specifieke grensbedragen.
	4. Is er inhoudelijke ondersteuning van PS bij grote projecten? Zo ja, waaruit bestaat die?	Geen afzonderlijke ondersteuning.
	5. Bestaan er afspraken over rapportage aan en toetsingsmomenten door PS?	In college werkprogramma; er is een Handboek projectmatig werken .
<i>Integriteit en belangenverstrengeling</i>	6. Is er (bestuurlijk en ambtelijk) integriteitbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Nota "Integriteitsbeleid is van alle tijd" opgesteld.
	7. Kent de provincie een klokkenluideregeling?	Is onderdeel van de nota integriteitsbeleid.
	8. Wordt de bewustwording t.a.v. belangenverstrengeling/integriteit door extra maatregelen gestimuleerd?	In actieplan dat onderdeel is van de 'nota'; er worden integriteitsaudits uitgevoerd; het is een vast onderdeel van de bedrijfsvoering. Verplichte melding van nevenfuncties.
<i>Besluitvormingsprocedures, mandaat & delegatie</i>	9. Is er juridische control in besluitvormingsprocedures verankerd?	Er heeft een versteviging van de juridische control plaatsgevonden; er komen periodieke rapportages .
	10. Zijn er regels voor o.a. inkoop en opdrachtverlening (o.a. voor mandaat, delegatie en machtiging)? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	De mandaatregeling is herzien; de regeling wordt 2x per jaar aangepast.
	11. Wordt de bewustwording tav inkoop en opdrachtverlening door extra maatregelen gestimuleerd?	Er wordt een inkoop- en aanbestedingskader vastgesteld. Ook wordt gebruik gemaakt van mantelcontracten.
	12. Is in de regels en procedures de Europese dimensie van regelgeving (staatssteun & Europese aanbestedingsregels) verankerd?	Er is een Kaderregeling Inkopen opgesteld; Men heeft een EU-controller specifiek voor staatssteun en aanbesteding. Er is een brochure opgesteld over Europees aanbesteden.
	13. Wordt de bewustwording tav de Europese dimensie van regelgeving door extra maatregelen gestimuleerd?	Er is een Kaderregeling Inkopen opgesteld.
<i>Contractbeheer</i>	14. Vindt er antecedentenonderzoek plaats? Zo ja, centraal of decentraal?	Extern: Dunn en Bradstreet .
	15. Kent de provincie een aanbestedingsbeleid? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een Kaderregeling aanbesteding GWW opgesteld.
	16. Zijn er regels voor de aanbestedings- en uitvoeringsfase? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Er is een Kaderregeling Inkopen opgesteld.
	17. Wordt de bewustwording tav contractbeheer door extra maatregelen gestimuleerd?	Er is een Kaderregeling Inkopen opgesteld. Er is een kenniscentrum Inkoop en Aanbesteding opgericht. Er is verder een bureau aanbestedingen en contractbeheer opgericht.
<i>Financiële controle op subsidie-verlening en garantie</i>	18. Is er een subsidieverordening? Zo ja, is die verordening in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Ja, zowel een algemene als specifieke. Wordt twee keer per jaar aangepast o.a. nav de Wet BIBOB.
	19. Is er een specifiek controlebeleid voor naleving van subsidieregelingen en garantieverlening? Zo ja, is dat beleid in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Onderdeel van de AO bij DMB en GWM. Daarnaast vinden er periodieke evaluaties plaats; het is procedureel geregeld; in informatiesysteem specifiek geregeld.
	20. Zijn er regels m.b.t. financiële afrekening van subsidie en garantieverleningen? Zo ja, zijn die regels in 2001 of 2002 of 2003 aangepast?	Zit in Algemene Subsidieverordening. Eenheid Audit en Advies (EEA) heeft onderzoek gedaan naar Subsidiebeheer tbv GS (geregeld in 167a). De AWB is eveneens van toepassing. Garantstelling is functioneel bij de afd. Financiën ondergebracht.
<i>Interne organisatie</i>	21. Is er een interne (verbijzonderde) controlfunctie? Zo ja, waar en hoe is die vorm gegeven?	Onderdeel van verordening ex art 216; er is een verbeterplan Planning en Control; financiële controle wordt meer algemene 'control', zowel op centraal als decentraal niveau.
	22a. Is de splitsing van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (her)kenbaar verankerd in regels? Zo ja, op welke terreinen? 22b. Is sprake van functieroulatie? Zo ja, op welke terreinen?	Er is extra aandacht voor AO-beschrijvingen; nog geen bewuste functieroulatie; functieroulatie onderdeel van personeelsmanagement.
<i>(Verbetering van) financieel systeem</i>	23. Levert het financieel systeem de noodzakelijke informatie in de gewenste vorm (m.b.t. subsidie/gar./aanbest.)?	Ja.
	23a. Ondersteunt het gebruikte financieel-administratief systeem de beheer- en controlemaatregelen inzake het subsidie- garantie en aanbestedingsbeleid?	Niet specifiek; wordt gewerkt aan nieuw instrument.

Datum
16 februari 2004

Ons kenmerk
IFLO2004/54733

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Inlichtingen
R.J.M. Brinkman
T (070) 426 6267
F (070) 426 7555

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
1

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

Onderwerp
Toezichtbrief

Geacht college,

In aansluiting op mijn brief van 17 december 2003, kenmerk IFLO2003/85604, over de begroting 2004 besteed ik thans aandacht aan de overige toezichtbevindingen. In de brief die ik heden aan Provinciale Staten van uw provincie heb gezonden en waarvan een afschrift is bijgesloten, ga ik in op het algemene beeld van de begroting 2004 waaronder een reactie op de paragrafen. Ook ga ik daarin in op de uitkomsten van de variabele onderzoeken van het toezicht (weerstandsvermogen en staatssteun als aspect daarvan en de verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland). Voor mijn opmerkingen over bovengenoemde onderwerpen verwijst ik u dan ook naar die brief.

Ten aanzien van de verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland geldt dat een aantal aanbevelingen betrekking heeft op terreinen die bij uitstek tot uw verantwoordelijkheid behoren. Vandaar dat ik dit onderwerp ook heb opgenomen in deze brief. Daarnaast ga ik in deze brief ook kort in op een aantal overige financiële beheeraspecten. Ik gebruik daarbij onder andere het verslag van bevindingen van de accountant betreffende de controle van de jaarrekening 2002 en uw reactie daarop.

Dit jaar is door uw provincie zelf een zogenaamd rekenmodel betreffende de begroting 2004 ingevuld aan de hand van een uniform format dat aangepast is aan de eisen die voortvloeien uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het rekenmodel is een belangrijk hulpmiddel voor het verkrijgen van inzicht in de mate waarin er bij een provincie sprake is van een (meerjarig) materieel evenwicht op de begroting. Verder heeft over de aan deze brief ten grondslag liggende feiten afstemming plaatsgevonden met uw provincie.

Datum
16 februari 2004

Ons kenmerk
IFLO2004/54733

Onderdeel
DGKB/BFO/IFLO

Blad
2 van 2

Evenementenbeleid

In het kader van mijn onderzoek bij de provincies naar de verbeteracties naar aanleiding van het evenementenbeleid Gelderland heb ik ook een aantal toetspunten opgesteld. In de in het voorjaar 2003 gehouden werkbezoeken aan de hoofden financiën is de provincies verzocht deze toetspunten/vragen te beantwoorden en zijn de achtergronden van dit onderzoek toegelicht.

De verkregen antwoorden op de toetspunten/vragen, conclusies en een toelichting op de achtergrond van dit onderzoek zijn opgenomen in bijlage 2 van de brief aan Provinciale Staten. Ook reeds lopende verbetertrajecten, die een andere oorzaak kunnen hebben dan het evenementenbeleid in Gelderland, zijn hierbij in kaart gebracht. Dit onderzoek heeft als doel om door vergelijking van verbeteracties tussen provincies, het leerproces te ondersteunen en zodoende eventuele verdere verbeteringen te stimuleren.

Ik constateer dat uw provincie evenals negen andere provincies een onderzoek had ingesteld (mede) naar aanleiding van de ervaringen met het evenementenbeleid in Gelderland. Op basis van de door uw provincie verstrekte gegevens concludeer ik dat op alle 23 aspecten verbetermaatregelen zijn ingezet. Verder zou ik graag willen wijzen op afzonderlijk in de tekst aangegeven voorbeelden van potentieel goede benaderingen van de diverse provincies, zoals het uitvoeren van legal audits op specifieke risicovolle terreinen en audits naar integriteit en het opstellen van een staatssteunregister. Graag verneem ik van u of u vindt dat verdere verbetermaatregelen nodig zijn op de voornoemde terreinen, mede gezien de door andere provincies ingezette trajecten.

Overige financiële beheersaspecten

Op het terrein van de beheer- en bedrijfsvoering signaleert de accountant een (groot) aantal knelpunten en geeft hierover adviezen. Ik constateer dat u deze adviezen onderschrijft en toezegt hieraan door verbetermaatregelen gevolg te geven.

Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 mei 2004 uw reactie op het gestelde in deze brief.

Een afschrift van deze brief heb ik aan Provinciale Staten gezonden.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
voor deze,
het hoofd van de Inspectie Financiën
Lokale en provinciale Overheden,

W.A.I.M Segers

